

Na prvi ekskurziji po Pokljuki so si udeleženci ogledali Kranjsko planino z javlovo živino ter planino Javornik z mlečno živino. Naslednjega dne so si ogledali planine na Kobarškem in Tolminskem, kjer so spoznali na novo nastalo planino Hlevišče, mlečno planino Zaprikraj ter dolinsko hlevsko skupnost Volarje. Zadnji dan posveta je bil z ogledom Velike planine namenjen povezavi planšarstva in turizma.

Na zaključni okrogli mizi na Bledu so strokovnjaki iz drugih alpskih držav zelo ugodno ocenili stanje planinskega gospodarstva pri nas. Razen izjem so naše razmere slabo poznali. Glede povezovanja našega planšarstva s turizmom, pa so njihove ocene zvene le morda celo preveč pohvalno. Edino pomanjkljivost posvetovanja je bila premajhno število referatov. Organizacijo posveta pa so odlično izpeljale kmetijske organizacije, in posamezniki, med njimi predvsem Tone Robič in Vlado Schlamberg z Zadrugne zveze Slovenije.

Jurij Senegačnik

Simpozij o kraškem površju, Postojna, 12.—14. 6. 1985

Srečanje je pripravil Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU, v sodelovanju z Zvezo geografskih društev Slovenije. Poudarek je bil na nastanku, funkciji in kartiranju kraškega površja, saj se z intenzivnim razvojem krasoslovja, izkoriščanja in tudi varovanja krasa pojavljajo nova vprašanja, a tudi novi odgovori in rešitve, ki jih je treba preverjati v strokovnih krogih.

Udeležencev je bilo okoli 40, takorekoč iz vse (kraške) Jugoslavije. V treh dneh se je v prostorih Inštituta zvrstilo 23 predavanj, 3 poldnevne ekskurzije pa po slovenskem dinarskem krasu med Cerknico in Lipico ter posebej pripravljeni razgovor o morfogenezi in kartiranju kraškega površja. Morfogenezo, tipe in značilnosti krasa je obravnavalo 13 avtorjev, 7 jih je govorilo o geomorfološki karti in vprašanjih v zvezi s kartiranjem, 3 pa o izrabi in varstvu krasa. Terensko delo je bilo posvečeno pregledu površja na Zgornji Pivki, na Planinskem, Cerkniškem in Loškem polju ter matičnega Krasa med Škocjanom in Sežano.

Slovensko kraško tematiko so obravnavali prispevki o geološkem razvoju Notranjskega in matičnega Krasa, o kontaktnem fluviokrasu, o fosilni fluvialni akumulaciji na krasu, o drobnih tektoniki in oblikovanju kraškega površja, o korozijski intenziteti vertikalne cirkulacije, o transportu rečnih sedimentov in o trorazsežnostni predstavitvi udornic ter njihovem volumnu. O dinarskem krasu v širšem smislu so govorili prispevki sledeče vsebine: reliefne oblike in morfogenetske enote, geotektonski okvir uravnav v krasu, primerjava morfogenetskih procesov na Južnem Velebitu, morfologija in geneza udornic ter razvoj in starost izvira dalmatinske Krke. Prispevka o srbskem krasu sta obravnavala globoki kras (Bela Palanka, Beljanica), en prispevek pa je obravnaval model čistega krasa.

O geomorfološkem kartiranju je bila predstavljena sledeča tematika: splošna geomorfološka karta Jugoslavije, geomorfološka karta Velike Paklenice, geomorfološka karta Logaških Rovt ter problematika kartiranja visokogorskega krasa.

Z regionalnega vidika je v celoti največ prispevkov obravnavalo dinarski kras (16), po eden srbski in alpski kras, štirje prispevki pa so bili pretežno teoretičnega značaja. Slovenski kras je podrobneje obravnavalo 12 prispevkov. Med avtorji je bilo kar 8 sodelavcev Inštituta za raziskovanje krasa. Tako lahko štejeemo srečanje tudi kot predstavitev inštitutskega raziskovalnega programa jugoslovanski strokovni javnosti.

Da je bilo srečanje na ustrezni višini, tematika aktualna in vzdušje delavno, najbolj kažejo vprašanja, pripombe in razpravljanja, ki so bila čisto daljša od samega prispevka. Tudi razlaga na terenu se je pogosto razvila v strokovno razpravo številnih udeležencev, pri tem je večkrat prišlo tudi do križanja mnenj. Posebno živahno je bilo razpravljanje o morfogenezi, o tipologiji kraških oblik, o legendi geomorfološke karte, organizaciji ter poteku geomorfološkega kartiranja v Jugoslaviji.

Z vidika varstva krasa je bil zanimiv predlog za ustanovitev Notranjskega regijskega parka ter skupno stališče, ki so ga zavzeli udeleženci — strokovnjaki s področja geomorfologije, kraške hidrologije in varstva narave — v prid zaščiti našega znamenitega Cerkljskega polja. Razen predloga o Notranjskem regijskem parku sta bila še dva prispevka z naravovarstveno vsebino: spremembe v vrednotenju in izrabi kraškega površja ter turistična valorizacija naravnih pojavov v cerkljski občini.

Izoblikovalo se je tudi več koristnih sklepov glede organizacije bodočega raziskovalnega dela, ki kažejo na to, da bi moral postojnski inštitut postati krasoslovno središče tudi z jugoslovanskega vidika, vendar je vprašanje, če so gmotno in kadrovske za to sploh možnosti.

Glede na to, da je skoraj pri vsaki problematiki primanjkovalo časa za pogovore in strokovna razglabljanja, kaže, da so taka srečanja ne le potrebna in koristna, temveč tudi preredka.

Andrej Kranjc

Čovjek i krš '85, Kupres, 7.—9. junij 1985

Tradicionalno srečanje jugoslovanskih krasoslovcev in speleologov, ki ga prireja Speleološko društvo »Bosanskohercegovački krš« (v sodelovanju s Speleološko zvezo Jugoslavije in Zvezo speleologov BiH), in ki je poleg bolj redkih jugoslovanskih speleoloških kongresov edino tako jugoslovansko srečanje, je letos potekalo na enem najvišjih kraških polj v Jugoslaviji, na preko 1200 m visoko ležečem Kupreškem polju v Bosni.

Udeleženci so v treh dneh predstavili 30 do 50 poslušalcem 28 prispevkov. Z izjemo Makedonije so bile zastopane vse republike, aktivno pa je prisostvoval tudi gost iz Moulisa (Francija).

Ožja tematika srečanja je obsegala kras in njegove značilnosti danes in nekdaj (v tej zvezi so bili prispevki o razprostranjenosti in starosti krasa v Jugoslaviji, o speleoloških objektih in potresih, o jamah v Orlovači pri Sarajevu, o krasu v okolici Olova, o snežnicah in ledenicah v Snežniku, o orjaških kamenicah in o pripravi bibliografije dinarskega primorskega krasa), izkoriščanje kraškega sveta in posledice tega izkoriščanja (urbanizacija in industrializacija na kraških poljih, vpliv akumulacije Buško blato na razmere na Sinjskem polju, planiranje na krasu v Zagorju, speleološke raziskave kot pomoč pri planiranju HE v Kolumbiji, vertikalno prenikanje odpadnih voda), ekološki problemi in zaščita krasa (kraška klima, klimatska kolebanja v kasni predzgodovini, človek na hercegovskem krasu, poselitev visokega bosansko-hercegoveškega krasa, paleontološke najdbe v Vjetrenici, mlajši paleolitik v Bosni, degradacija paleolitskih slik v jami Niaux—Pireneji, speleološki objekti—mesta onesnaževanja podzemlja, speleološki objekti okolice Banje Luke, jezera v okolici Kupresa, kvaliteta vode v Boračkem jezeru in v Tari), turistično izkoriščanje in zaščita speleoloških objektov (turistična ureditev jame v Orlovači, razvoj in turistična ureditev Škočjanskih jam, zavarovani speleološki objekti v Sloveniji ter destrukcija in devastacija kapnikov). Slovencev je bilo na srečanju skupaj 11 (od tega 8 iz Postojne), z 8 prispevki, tako da sta bila slovensko krasoslovje in speleologija nadpovprečno močno zastopana.

Vse prireditve so bile v prijetnem planinskem hotelu, v njem so vsi udeleženci tudi stanovali, tako je bilo mogoče tudi pozne večere izkoristiti za prikazovanja diapozitivov in predavanja izven uradnega programa, en večer pa je bila tudi 1. konferenca Speleološke zveze Jugoslavije, ki ima v tem mandatnem obdobju sedež v BiH. V hotelski veži je bila manjša razstava fotografij o kraškem površju in podzemlju.

Na dveh popoldanskih ekskurzijah so si udeleženci pod simpatičnim vodstvom dr. B a s l e r j a ogledali kraške, prazgodovinske in zgodovinske znamenitosti Kupreškega polja, Livna, akumulacijsko jezero Buško blato ter Duvanjsko polje.